

פרק 7 - תרבות ופנאי

מקורות

לוח 1: מינהל החינוך, התרבות והספורט

לוח 2: מינהל החינוך, התרבות והספורט

- קורא רשום** - מתייחס לקוראים שרשומים בספריות כמנויים של אותה ספרייה.
קורא פעיל - מתייחס לכל אדם שהשאל ספר בין אם הוא רשום/מנוי ובין אם לאו.

לוח 3: המוזיאונים המופיעים בלוח

- מוזיאונים** - מוסדות ציבוריים המוכרים והמוגדרים כמוזיאונים ע"י חוק המוזיאונים. מוזיאונים המופיעים בפרק זה הם מוסדות מלכ"ר הנתמכים ע"י משרד החינוך התרבות והספורט של מדינת ישראל ו/או ע"י מינהל החינוך התרבות והספורט של עיריית תל-אביב-יפו.

לוח 4: התאחדות ענף הקולנוע בישראל

לוח 5: המוסדות המופיעים בלוח ומינהל החינוך, התרבות והספורט

המוסדות המופיעים בלוח הם מוסדות ציבור מוכרים ע"י משרד החינוך התרבות והספורט. אלו הם מוסדות מלכ"ר הנתמכים ע"י משרד החינוך, התרבות והספורט של מדינת ישראל ו/או ע"י מינהל החינוך, התרבות והספורט של עיריית תל-אביב-יפו.

לוחות 6-8: מינהל החינוך, התרבות והספורט

תיאור והסבר

1. ספריות עירוניות

בת"א-יפו פועלת רשת ענפה של ספריות עירוניות, הפרושה על-פני כל העיר. מספר הספריות הפעילות אשר עמדו לרשות התושבים בסוף 2010 עמד על 21, ומספר הספרים להשאלה בהן היה למעלה ממיליון ספרים (לוח 7.1). יש לציין שבנוסף לספרים שעומדים להשאלה ישנם בספריות העירוניות עוד כ-260,000 ספרים שאינם להשאלה. בספריות העירוניות במהלך 2010 היו 37,584 השאלות ספרים בממוצע לחודש, מספר השאלות דומה לזה שהיה ב-2009. מספר הקוראים הרשומים (המנויים לספריות העירוניות) לסוף 2010 עמד על 62,059 המהווים כ-15% מאוכלוסיית העיר. מספר ההשאלות הממוצע לקורא פעיל (קורא שהשאל ספר) עמד על 1.1 ספרים לחודש (לוח 7.2).

ספריית "שער ציון - בית אריאלה" הינה הגדולה והמרכזית שבין הספריות העירוניות. בשנת 2010 היא העמידה לרשות הקהל למעלה מחצי מיליון ספרים להשאלה ולעיון. מספר ההשאלות החודשי הממוצע עמד על כ-10,000 ומספר הקוראים הרשומים בה עמד על כ-19,500.

בספריית בית אריאלה מספר ספריות ייחודיות הכוללות אוספים חשובים וארכיונים: הספרייה התורנית ע"ש הרמב"ם; ספריית אחד העם; הספרייה למחול וארכיון המחול; מדור העיתונות; ארכיון התיאטרון; והספרייה למוסיקה ע"ש אליס גיטר. מלבדם מתארחים בבית אריאלה, הספרייה המשפטית של לשכת עורכי הדין במחוז תל-אביב והגרפוטק הישראלי ובו אוסף יצירות הדפס מקוריות של אמנים ישראלים הניתנות להשאלה. בחודש אוקטובר 2010 בוצעה העברה של

מכון גנזים ע"ש אשר ברש (הארכיון של אגודת הסופרים העבריים), לבית אריאלה. המכון נוסד ב-1951 ובאספיו נמצאים כתבי יד מקוריים, יומנים, מכתבים, מסמכים, תצלומים וקטעי עיתונות של למעלה מ-700 יוצרים, ביניהם יוצרים בולטים כמו רחל המשוררת, לאה גולדברג, שאול טשרניחובסקי, יוסף חיים ברנר, נתן יונתן, עמוס קינן ויורם קניוק.

רשת הספריות העירוניות כוללת גם את הספריות האזוריות והשכונתיות; רובן מספקות שירותי השאלה ועיון, אפשרות שימוש באינטרנט ובלומדות, אפשרות האזנה והדרכות לתלמידים ופעולות תרבות כגון: שעת סיפור ומפגשים עם סופרים. כמו כן, מתקיימות בספריות תערוכות בנושאים שונים.

2. מוזיאונים

בתחום המוזיאונים, כמו בתחומי תרבות אחרים, מהווה ת"א-יפו מוקד מטרופוליני וארצי - הן בתחום ההיצע והן בתחום הצריכה. מספר הביקורים בכל המוזיאונים בת"א-יפו (ראה/י הגדרה בסעיף "מקורות" בעמוד הקודם) עמד ב-2010 על קרוב למיליון וחצי מבקרים (1,442,343 מבקרים). נתון זה מצביע על המשך מגמת העלייה במספר המבקרים לאורך השנים - בהשוואה לשנת 2009 חלה עלייה של כ-8% (ב-2009 היו למעלה מ-1.3 מיליון מבקרים) (ראה לוח 7.3).

עם המוזיאונים הגדולים של העיר נמנה מוזיאון ארץ ישראל-תל-אביב שנוסד ב-1953. בחלקו הגדול הוא ממוקם ברמת אביב על שטח של 140 דונם. זהו קומפלקס מוזיאוני המקיף מספר ביתנים ומספר מרכזי פעילות וביניהם: ביתן הזכוכית, ביתן הקרמיקה, ביתן קדמן למטבעות, ביתן נחושתן, ביתן לאתנוגרפיה ולפולקלור, ביתן תל קסילה, מרכז אדם ועמלו, ביתן הדואר והבולאות, פלנטריום ועוד. למוזיאון שלוחות נוספות ברחבי העיר, לדוגמה היכל העצמאות ומוזיאון ישראל לתיאטרון.

מספר הביקורים במוזיאון ובשלוחותיו בשנת 2010 עמד על 350,676, עלייה של כ-13% בהשוואה לשנת 2009, בה נרשמו 310,861 מבקרים. באופן כללי, מתחילת העשור האחרון מספר מבקרי המוזיאון נמצא בעלייה. בשנת 2010 נפתחו במוזיאון זה 27 תערוכות חדשות במגוון תחומים (תערוכות צילום, תערוכות זכוכית, תערוכות קרמיקה, תערוכות תכשיטים, מטבעות ועוד). במוזיאון מופעלות הפעלות הדרכה לבני נוער ולתלמידים בהן השתתפו כ-52,000 תלמידים.

מוזיאון אחר - מוזיאון תל-אביב לאמנות הוא המוזיאון החשוב והמרכזי בישראל לאמנות מודרנית. במוזיאון זה מבקרים מדי שנה יותר מחצי מיליון מבקרים. המוזיאון, שתולדותיו שזורים בהיסטוריה של העיר תל אביב, נוסד בשנת 1932 בביתו של ראש העיר הראשון, מאיר דיזנגוף. ב-1971 הושלמה הקמת משכנו הנוכחי של המוזיאון. נוסף על תערוכות הציור והפיסול, מציג המוזיאון גם תערוכות בנושאי אדריכלות, צילום, עיצוב וכן סרטי וידאו.

במהלך 2010, הוצגו 32 תערוכות מתחלפות במשכן בשד' שאול המלך ו-3 בביתן הלנה רובינשטיין. במוזיאון ישנן 5 תערוכות קבע (כולל תערוכת הקבע בגן הפסלים), בהן מוצגים פריטים מ-9 אוספים שונים. מספר המבקרים במוזיאון הגיע בשנת 2010 ל-550,936, בעוד שבביתן הלנה רובינשטיין היו בשנה זו עוד 49,195 מבקרים, כלומר מספר המבקרים הכולל עמד על 600,131. בסך הכל חלה עלייה של כ-26% במספר המבקרים בהשוואה לשנת 2009, בה היו 477,393 מבקרים במוזיאון.

בית התפוצות קנה לעצמו מקום מיוחד לא רק בין מוסדות התרבות של העיר ושל המדינה, אלא גם בעולם היהודי כולו, בתור המוזיאון הראשון לתולדות העם היהודי, המוקדש להצגת חיי היהודים ותרומתם ליצירה ולתרבות האנושית למעלה מ-2,000 שנה. המוזיאון מהווה גם מרכז תרבותי רב גווני בתחום התרבות והאמנות היהודית. בשנת 2010 ביקרו בבית התפוצות 104,035 איש, מספר נמוך מזה שהיה בשנת 2009 (119,159 מבקרים) - חלק מהמבקרים השתתפו בימי עיון, בסדרות ובהרצאות ובפעילויות נוספות שארגן המוזיאון.

נוסף לשלושת המוזיאונים הגדולים: מוזיאון ארץ ישראל-תל-אביב, מוזיאון תל-אביב לאמנות ובית התפוצות, קיימים בעיר מוזיאונים קטנים יותר, אך בעלי ייחוד משלהם.

הגלריה האוניברסיטאית לאומנות ע"ש גניה שרייבר באוניברסיטת תל-אביב הוקמה ב-1976. בנוסף לתערוכות המתחלפות היא משמשת מעבדת מחקר לתלמידי אמנות ולסטודנטים המתמחים במוזיאולוגיה באוניברסיטה. ב-2010 ביקרו בה כ-30,000 איש, מספר מבקרים דומה לזה שהיה ב-2009.

המוזיאונים של משרד הביטחון הכוללים את: מוזיאון ההגנה ע"ש אליהו גולומב, מוזיאון האצ"ל, מוזיאון האצ"ל בתש"ח ע"ש עמיחי פאגלין, מוזיאון לח"י ע"ש יאיר שטרן, מוזיאון הפלמ"ח (חדש) ומוזיאון בתי האוסף לתולדות צה"ל. במוזיאונים אלה ביקרו ב-2010 כ-180,000 מבקרים, מהם כ-87,160 ביקרו במוזיאון הפלמ"ח.

במאי 1998, נפתח מוזיאון נחום גוטמן, בבית הסופרים ההיסטורי בשכונת נווה צדק - היצירות לאוסף המוזיאון נתרמו ע"י משפחת גוטמן. בסוף 2009 נפתח אגף חדש במוזיאון שהכפיל את שטחו. בשנת 2010, עם התגברות על הקשיים הפיננסיים, לאחר פתיחת האגף החדש, נרשמה ירידה מסוימת במספר המבקרים בהשוואה לשנת 2009, כך שביקרו במוזיאון 26,334 מבקרים.

לצד מוזיאון זה פועל בעיר גם מוזיאון "בית ראובן" בו ביקרו במהלך 2010 13,460 איש. מספר זה נמוך משמעותית ממספר המבקרים שנרשם ב-2009, שנה בה היו למעלה מ-22,000 מבקרים.

מוזיאונים נוספים בעיר הם: בית בן גוריון (בו היו במהלך 2010 כ-40,000 מבקרים), בית התנ"ך (ב-2010 היו בו כ-9,500 מבקרים), מוזיאון ז'בוטינסקי (כ-10,000 מבקרים ב-2010) ובית הקרן הקיימת (בו היו כ-8,000 מבקרים ב-2010). נוסף על כן, העירייה תומכת במספר גלריות ציבוריות לאומנות פלסטית כגון: "בית האומנים", "סדנאות האמנים", "הגלריה לאומנות חזותית", "המרכז לאומנות עכשווית" ועוד, בהם ביקרו כ-60,000 מבקרים בכ-120 תערוכות. העירייה סיפקה כ-34 סדנאות ומרחבים ליצירה (כולל מקלטים) בעבור 32 אומנים ובעבור 5 עמותות. כמו כן, בת"א-יפו קיים הריכוז הגדול בישראל של גלריות פרטיות; בעיר פועלות למעלה מ-40 גלריות פרטיות ובהן מוצגות תערוכות ואוספים לציבור הרחב.

3. אומנויות הבמה

ת"א-יפו משמשת מרכז מטרופוליני וארצי גם בתחומים של מופעי במה לסוגיהם.

3.1 מוסיקה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית, שהיא התזמורת הגדולה והוותיקה בישראל, נוסדה בשנת 1936 ע"י ברונסלב הוברמן. התזמורת מופיעה דרך קבע בהיכל התרבות בתל-אביב. בשנת 2010 ערכה התזמורת 100 קונצרטים בעיר (לוח 7.4) ומספר המבקרים בהם עמד על כ-212,660. 42 קונצרטים נוספים נערכו ברחבי הארץ בהם ביקרו כ-80,100 איש. בשנת 2010 נרשמה עלייה קטנה במספר המבקרים בהשוואה לשנת 2009, בה היו כ-208,500 מבקרים, אם כי בהשוואה לשנים הקודמות, מספר המבקרים עדיין נמוך (בשנים 2007 ו-2008 היו למעלה מ-300,000 מבקרים).

בת"א-יפו פועלת גם התזמורת הקאמרית הישראלית. מספר הקונצרטים שערכה בעיר בשנת 2010 עמד על 54, מספר קטן יותר בהשוואה לזה שהיה בשנת 2009, בה נערכו 63 קונצרטים. מספר המבקרים בקונצרטים הללו עמד ב-2010 על כ-26,380 מבקרים, מספר גבוה מזה שנרשם בשנת 2009 שעמד על כ-25,120 מבקרים. מחוץ לעיר תל-אביב-יפו היו 50 קונצרטים של התזמורת הקאמרית ובהם ביקרו כ-20,500 איש.

בשנת 1985 הוקמה האופרה הישראלית החדשה, לאחר סגירתה של האופרה הישראלית (הישנה) ב-1982. באוקטובר 1994 חנכה האופרה הישראלית את ביתה החדש במשכן לאומנויות הבמה במרכז גולדה, ליד מוזיאון תל-אביב וספריית שער ציון ("בית אריאלה"). בשנת 2010 הועלו 234 מופעים באופרה הישראלית ומספר הצופים הגיע ל-184,200 איש. הנתונים מצביעים על עלייה בפעילות האופרה בהשוואה לשנת 2009 הן במספר המופעים והן במספר הצופים (218 מופעים בהם צפו כ-163,600 צופים).

3.2 תיאטרון

בת"א-יפו מרוכזים תיאטרונים ואולמות תיאטרון רבים. הוותיק שביניהם הוא "הבימה", שנוסד במוסקבה ב-1918, ועבר לתל-אביב ב-1931. במהלך שנת 2007 התחיל שיפוץ בבניין התיאטרון, כך שהצגות התיאטרון התארחו באולמות אחרים בעיר. השיפוץ השפיע על מספר ההצגות המועלות ועל מס' המבקרים. השיפוצים המשיכו במהלך השנים 2009 ו-2010 והם צפויים להסתיים בשנת 2011. בשנת 2010 הועלו על-ידי תיאטרון הבימה 1,050 הצגות בהן היו 850,000 מבקרים (לוח 7.4). זהו מספר המבקרים הגדול ביותר שנרשם בהצגות הבימה בעשרים השנים האחרונות וזאת למרות שהמוסד מקיים את ההצגות במבנים מארחים (בית החייל, יד לבנים, אולם אריסון ועוד).

גם תיאטרון "הקאמרי" הוא בין התיאטרונים הוותיקים בעיר, התיאטרון נוסד בתל-אביב בשנת 1944. בשנת 2010 נרשם מספר שיא במספר ההצגות - 1,530 הצגות. עם זאת, מספר הצופים בהצגות הללו היה נמוך בהשוואה למספר הצופים שהיו בשנתיים הקודמות בהצגות התיאטרון - מספר

הצופים בשנת 2010 עמד על כ-610,000 איש, בעוד שבשנים 2008-2009 היו בין 630,000 לבין 640,000 צופים. התיאטרון פועל גם בזירה החוץ עירונית והבין-לאומית והוא העלה ב-2010 כ-680 הצגות, בהן צפו כ-393,000 אנשים מכל רחבי הארץ ועוד כ-9 הצגות עם כ-9,000 צופים בחו"ל.

בין האכסניות הנוספות לפעילות תיאטרונית ותרבותית, תופס מקום חשוב תיאטרון בית לסין, שערך בשנת 2010 720 מופעים באולמות בית לסין ובאולמות אחרים בעיר. סך כל המבקרים בתיאטרון זה הגיע לכ-409,140 איש, בדומה למספר הצופים שנרשם בשנת 2009 (כ-409,000 מבקרים).

בשנת 1991 נוסד בתל-אביב-יפו תיאטרון "גשר" ע"י עולים מבריה"מ לשעבר. התיאטרון מציג בעברית, וכבר רכש מקום של כבוד בעולם התיאטרון בארץ. בשנת 2010 הוא ערך 206 מופעים בתל-אביב-יפו, בהם ביקרו כ-83,650 איש, ועוד 130 הצגות עם כ-84,500 צופים ביישובים אחרים. באופן כללי, בחמש השנים האחרונות, הן מבחינת מספר ההצגות המועלות והן מבחינת המבקרים בהצגות הללו, פעילות התיאטרון במגמת עלייה.

מרכז נוסף לאומנויות הבמה הוא מרכז סוזן דלל למחול ותיאטרון בונה צדק, שנפתח בסוף 1989. בשנת 2010, נערכו במרכז 830 מופעים, ומספר המבקרים במופעים אלו הגיע לכ-146,300 איש. למרות שחלה ירידה קטנה במספר המופעים, בהשוואה לשנת 2009, מספר המבקרים הגיע לשיאו בשנת 2010.

בתל-אביב-יפו פועלים גם תיאטרונים הפונים לאוכלוסיות ייחודיות כגון תיאטרון אורנה פורת לילדים ולנוער. ב-2010 הועלו תחת קורתו כ-273 הצגות ובהן צפו כ-72,470 בני נוער וילדים (התיאטרון פועל כחלק ממרכז סוזן דלל והנתונים שלו כלולים בנתונים שדווחו על מרכז סוזן דלל לעיל). כמו כן, תיאטרון היידישפיל לדוברי שפת האידיש, הוא תיאטרון ייחודי שהעלה בשנת 2010 105 הצגות בהן צפו כ-29,200 איש (גם תיאטרון זה עורך הצגות מחוץ לעיר - 297 מופעים בהם היו כ-68,150 צופים).

ביפו פועל תיאטרון "הסימטה" בו הועלו 420 הצגות פרינג' שבהן צפו כ-17,830 איש. במסגרת תיאטרון פרינג', בשנת 2010, פעלו בעיר עוד שני מרכזים: תיאטרון "תמונע", בו הועלו 415 מופעים עם כ-23,720 צופים ותיאטרון "צוותא", בו הועלו 216 מופעים עם כ-11,770 צופים.

3.3 מחול

בעיר פועלות מספר להקות וביניהן: להקת הבלט הישראלי, להקת בת-שבע, אנסמבל בת-שבע, להקת ענבל פינטו, להקת הפלמנקו הישראלית, להקת המחול רינה שיינפלד ועמותת הכוריאוגרפים. חלק גדול מהפעילות של הלהקות מתבצעת מחוץ לעיר. שתי הלהקות הגדולות הן הבלט הישראלי ובת-שבע. הבלט הישראלי הציג בעיר 23 מופעים (מתוך 103 בסה"כ), בהם היו כ-87,000 מצופים; ולהקת בת שבע הציגה בעיר 128 מופעים (מתוך 251 בסה"כ) בהם היו כ-50,700 צופים. מוסד חשוב למחול מופעל על-ידי העירייה והוא מרכז למחול ותיאטרון "ביכורי העתים", בו משתתפים בחוגים השונים תלמידים מבתי הספר בעיר (ראה פירוט בסעיף 5 להלן).

4. קולנוע

מכלל 12,197,112 ביקורים בבתי קולנוע מסחריים בישראל בשנת 2010, 823,261 (6.7%) נערכו בבתי קולנוע בת"א-יפו. באופן כללי, מהנתונים שמצויים בידינו החל בשנות ה-60' עולה שמספר המבקרים בקולנוע ירד משמעותית הן ברמה הארצית והן ברמה העירונית. עם זאת, בשנים האחרונות מתקיימות שתי מגמות הפוכות: בשנים האחרונות ברמה הארצית נרשמה עלייה במספר המבקרים בקולנוע, בעוד שברמת העיר, נרשמה מגמת ירידה מתמדת (לוח 7.5). בת"א-יפו 23 אולמות להקרנה מסחרית של סרטים, ובהם 4,199 מושבים המהווים כ-10% מכלל המושבים בישראל. החל בסוף שנות ה-90 ועד שנת 2006 מספר האולמות בעיר היה יציב ועמד על כ-48 אולמות. בשנת 2007 במספר האולמות ירד ל-31 אולמות (ירידה של כ-35%). מאז, מספר האולמות במגמת ירידה. מגמה דומה מתרחשת גם בנוגע למספר המבקרים בבתי הקולנוע בעיר - לפני כשני עשורים, בשנת 1990, מספר המבקרים עמד על כ-4 מיליון, בעוד שבשנת 2010 מספרם ירד לכ-820,000 צופים, כלומר משנת 1990 ועד שנת 2010 חלה ירידה של כ-80% במספר המבקרים בבתי הקולנוע בעיר. מגמה זו מתקיימת גם בישראל, אם כי היא מתונה יותר וכאמור, בשנים האחרונות נרשמת מגמת עלייה מתונה - משנת 1990 עד שנת 2005 חלה ירידה של כ-23% במספר המבקרים

בבתי הקולנוע בישראל, ומשנת 2005 ואילך החלה מגמת עלייה מתונה (בשנת 2010 חלה עלייה של כ-46% בהשוואה לשנת 2005).

אחד המפעלים התרבותיים המיוחדים והמעניינים בעיר הוא הסינמטק הישראלי. פעילותו של הסינמטק הישראלי כוללת בין היתר: הקרנת סרטי איכות; קורסים שונים וביניהם סדנאות לאנימציה; ימי קולנוע לתלמידי בתי ספר, ארגון פסטיבלים ואירועים מיוחדים וכן מתן שירותי ספרייה. בשנת 2010 הוקרנו בסינמטק 1,800 סרטים ומספר הצופים עמד על 340,000; מספר המנויים בשנת 2010 עמד על כ-3,000. הספרייה של הסינמטק שירתה בשנת 2010 כ-3,500 איש. בסינמטק התקיימו בשנת 2010 סדרות מיוחדות בשיתוף עם גופים חיצוניים כגון: אוניברסיטה הפתוחה, "קתדרה" ועוד. בשנת 2010 התקיימו בסינמטק פסטיבלים בשיתוף עם עיריית תל-אביב-יפו, וביניהם: ג'אז בלוז וידאוטייפ, פסטיבל אנימציה, הפסטיבל הבינלאומי השישי לסרטי ילדים, 'דוקאביב', 'אייקון', פסטיבל מדע בדיוני, פסטיבל 'קולנוע גאה' ופסטיבל 'אפוס' - לתרבות ואמנות.

5. חינוך משלים ופעולות תרבות עירוניות

עיריית תל-אביב-יפו מפעילה רשת רחבה של מוסדות לחינוך משלים ולפעילות חברתית ותרבותית, הפרושים על פני העיר כולה (לוחות 7.6-7.9). בשנת 2010, פעלו במסגרת זו מרכזים קהילתיים (18 מוסדות), מרכזי ספורט, מתחמי קאנטרי קלאב ועוד. בסך הכל השתתפו בפעילויות השונות במוסדות העירוניים הללו כ-89,500 תושבים, מספר גבוה מזה שנרשם אשתקד (כ-74,400 תושבים) - עיקר העלייה בנתוני 2010 קשורה לספירתם של התושבים הנמנים עם אוכלוסיית הקוראים בספריות המרכזים הקהילתיים, אוכלוסייה שלא נספרה בעבר.

מוקד פעילות עיקרי הוא המרכזים הקהילתיים - מספר המשתתפים בחוגים במרכזים הקהילתיים עמד בשנת 2010 על כ-24,460 תושבים (ללא הקוראים בספריות). מבין המשתתפים בחוגים במוסדות אלה ב-2010, עיקר המשתתפים היו בחוגים הבאים: ספורט - כ-40%; מחול - כ-18% ולימוד (מחשב, תקשורת ושפות) - כ-15%. כ-34% מכלל המשתתפים ב-2010 ביקרו במרכזים קהילתיים בעבר הירקון (רבעים 1 ו-2), כ-26% מהמשתתפים ביקרו במוסדות בדרום מזרח העיר (רובע 9), כ-30% ביפו, נוה שאנן וסביבת התחנה המרכזית (רבעים 7 ו-8) ועוד כ-10% בצפון העיר (רובע 4).

בתשע"א הפעילה תנועת הנוער של הצופים, כחלק מהפעילות של החינוך העירוני המשלים לילדים, לנוער ולקהילה, 19 שבטים, מהם 3 דתיים, 3 ערביים ו-2 צופי-ים. מספר החניכים בשבטים הללו עמד על כ-9,100. למעלה מ-80% מהחניכים משתייכים לשבטים מצפון העיר ועבר הירקון. יש לציין כי בעיר פעילות גם כיתות צופי ים (60 כיתות עם כ-1,950 חניכים) וכן בשנים האחרונות קמה תנועת נוער חדשה (נת"ב - נוער תל-אביב-יפו בקהילה), ובה כ-1,400 צעירים וצעירות הפעלים במגוון תחומים חברתיים וקהילתיים בעיר. תנועת הנוער השנייה בגודלה היא תנועת הנוער העובד והלומד וביחד עם תנועות נוער אחרות (ללא הצופים), מגיע מספר החניכים לכ-4,770 חניכים.

חלק נכבד מהפעילות בחינוך העירוני המשלים, מכוון להענקת חינוך למבוגרים פעילות המתרחשת במרכזים הקהילתיים, באולפנים ובמוסדות עירוניים נוספים ברחבי העיר. בתשע"א (2010/11), במסגרות העיקריות שהופעלו בתחום זה וביניהם: מרכזים להנחלת הלשון, מרכזי תהילה, תיכון ערב ועוד, השתתפו כ-6,600 תושבים (לוח 7.9).

חלק מהחינוך העירוני המשלים מתקיים באמצעות חילופי משלחות בינלאומיות. בתשע"א יצאו לחו"ל 30 משלחות בהן השתתפו 533 איש, ונתקבלו מחו"ל 14 משלחות, בהן 204 משתתפים. המשלחות מתמקדות בארבעה סוגי פעילות: 1. המשלחות העירוניות לפולין; 2. חילופי משלחות עם ערים תאומות; 3. תוכניות בחסות האיחוד האירופי - היורומד; 4. קבוצות ייצוג בתחומי האומנות והספורט.

מינהל החינוך, התרבות והספורט בעיריית ת"א-יפו הפעיל במסגרת החינוך המשלים לילדים בתשע"א 21 מקהלות וחבורות זמר עם 566 משתתפים; 21 תזמורות עם 801 נגנים; 65 להקות מחול עם 3,100 רקדנים ובנוסף מספר קבוצות תיאטרון לילדים, נוער ומבוגרים - 65 קבוצות עם 949 משתתפים.

מוסד המופעל על-ידי העירייה הוא מרכז למחול ותיאטרון "ביכורי העתים" בו משתתפים בחוגים השונים תלמידים מבתי הספר בעיר. מרכז למחול "ביכורי העתים" הינו מוסד תרבות בעל מוניטין רב, במיוחד בתחום המחול ובו בית ספר למחול מן הגדולים, שבו מוכשרים רקדנים ללהקת "מוזע" - להקת מחול מקצועית וכן, ללהקת נוער לריקוד מודרני.

בעירייה קיימת מינהלת סל תרבות הפועלת לעידוד הצריכה התרבותית בקרב התלמידים על-ידי מכירת כרטיסי הנחה להצגות בתיאטרונים הרפרטוארים, למופעי התרבות בעיר, למוזיאונים, לקולנוע ואף לסיורים ברחבי העיר. במהלך שנת 2010, חולקו ע"י מנהלת סלי התרבות בעירייה כ- 27,000 כרטיסיות לתלמידים בגני הילדים (לכ-7,700 ילדים) ועוד כ-68,800 כרטיסיות בבתי הספר בעיר (לכ-21,000 תלמידים מבתי ספר ממלכתיים עבריים, ממלכתיים דתיים, חינוך מיוחד וערבי). כלומר, העירייה חילקה בסה"כ כ-96,000 כרטיסיות לכ-29,000 ילדי גן ותלמידים (בממוצע כ-3.3 כרטיסיות לכל תלמיד).

המחלקה למופעים של העירייה עוסקת בארגון אירועים במגוון רחב של נושאים, במיוחד בחגים ובתקופת הקיץ. המופעים המרכזיים בשנת 2010, שבהם השתתפו 50,000 איש ולמעלה מזה, היו: רוטשילד בשדרה, אירועי יום העצמאות, שבוע הספר העברי, מצעד הגאווה, לילה לבן, אופרה בפארק ועוד. בסך הכל, במהלך 2010 התקיימו ברחבי העיר למעלה מ-70 אירועים ובהם השתתפו למעלה מ-840,000 אנשים. מספר האירועים והמשתתפים היה גבוה במעט בהשוואה למספרם בשנת 2009 (60 אירועים וכ-720,000 משתתפים).

לקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה ע"ש אריסון תפקיד כפול: מתן חינוך מוסיקלי לילדים ובני נוער מגיל 4 עד 18, ופעילות מוסיקלית המכוונת לכלל התלמידים והתושבים בעיר. מספר התלמידים בקונסרבטוריון עמד על כ-650. מתוכם 27% למדו נגינה בפסנתר, כמו כן בלטה קבוצת השרים במקלה (כ-12%), וכן קבוצת המנגנים בכינור (כ-10%). כמחצית מהתלמידים בקונסרבטוריון הם בגילאי הגן וביה"ס היסודי.

6. ספורט ונופש פעיל

בתי"א-יפו היו בשנת 2010 למעלה מ-7,000 ספורטאים ב-473 קבוצות ספורט ייצוגיות המאוגדות ב-51 אגודות ספורט (מהן 36 קבוצות ספורט נכים) ברמה הלאומית, הארצית, ליגה א', ב', ג', נוער ונערים. הקבוצות פועלות ב-39 ענפים כאשר הענפים הפופולריים בעיר הם: כדורגל, כדורסל, כדור-יד, ג'ודו, אומנויות לחימה, אתלטיקה קלה, טניס ושייט. בעיר יש כ-825 מתקני ספורט הכוללים היכלי ספורט ואיצטדיונים, אולמות ספורט, מגרשים, בריכות שחיה, חדרי כושר ומסלולי כושר. בעיר ישנם בסך הכל כ-250 אתרים בהם מתבצעת פעילות ספורטיבית מגוונת, ובראשם, ספורטק צפון ובו כ-500,000 מבקרים וכן ספורטק דרום ובו כ-200,000 מבקרים.

מספר המינויים במועדוני הקאנטרי הקהילתיים הסתכם בכ-20,000 איש (לוח 7.7). בקורסים ללימוד לשחייה השתתפו כ-5,650 שוחים ב-11 בריכות עירוניות ברמת מתחילים, בינוניים ומתקדמים לילדים מגיל 5 עד לבוגרים בגיל 60. סך כל הכניסות לבריכות השחיה העירוניות עמד על כ-2.9 מיליון איש.

210 גני ילדים משתתפים בפרוייקט "לגדול ספורטיבי", פרויקט שחושף את הילדים לפעילות ספורטיבית ולחשיבותה בחיי היום-יום ומשתתפים בהם כ-6,200 ילדים. בבתי הספר בעיר ישנן כ-15 כיתות ספורט בהן פעילים כ-550 תלמידים. בנוסף, קיימים מועדוני ספורט בית-ספריים בהם השתתפו בשנת 2010 כ-2,020 תלמידים. בין בתי הספר בעיר מתקיימות מדי שנה אליפויות ספורט עירוניות, בהן משתתפים כ-20,000 תלמידים ותלמידות. במרכזי הספורט ברחבי העיר השתתפו 8,500 ילדים נוער ובוגרים. בשנת 2010 התקיימה בעיר ריצת המרתון המסורתית ובה השתתפו כ-12,000 איש מקרב תושבי העיר ומערים אחרות.

7. קרן יהושע רבינוביץ לאמנויות - תל-אביב

הקרן נוסדה בשנת 1970 במטרה לתרום להעשרת חיי התרבות והאמנות בעיר תל-אביב-יפו. הקרן שותפה למכון למחזאות ישראלית, תומכת בפרס תיאטרון הפרינג' ומקיימת שותפות עם תיאטרון בית לסין במפעל לעידוד המחזה הישראלי המקורי. כמו כן, מחלקת הקרן שורה של פרסים: פרס ע"ש שוש אביגל במסגרת בית הספר למשחק יורם לוינשטיין בשכונת התקווה תל אביב; פרס ע"ש ניסים עזיקרי במסגרת התיאטרונטו; פרס השחקן המצטיין ע"ש שמוליק סגל בתיאטרון הבימה; פרס תרגום ע"ש עדה בן נחום בתיאטרון בית לסין בתל אביב; פרס הבמאי ע"ש יוסף מילוא

בתיאטרון הקאמרי של תל אביב. הקרן שותפה לארגון ערבי תרבות בסינמטק תל-אביב יחד עם פורום היוצרים הדוקומנטריים.

הקרן מקיימת, בשותפות עם הוצאת הספרים הקיבוץ המאוחד, מפעל להוצאה לאור של ספרי שירה בשם "ריתמוס" ומפעל להוצאה לאור ומפעל להוצאה לאור של ספרים בתחום המחקר הספרותי בשם "מושג".

בשנת 2010 העניקה הקרן 20 מענקי תמיכה בתחום הספרות והשירה, 20 בתחום המוסיקה, 16 בתחום המחול ו-17 בתחום האמנות הפלסטית. לקרן מפעל משותף לפרוייקטים באמנויות בשיתוף עם המחלקה לאמנויות בעיריית תל אביב-יפו. במסגרת מפעל זה ניתנו כ-40 תמיכות לאמנים בתחומי האמנויות השונים.

פרוייקט הקולנוע של הקרן הוא היום קרן הקולנוע הגדולה במדינה והוא תומך בהפקת סרטים עלילתיים באורך מלא, דרמות לטלוויזיה, סרטי תעודה, סרטי גמר של סטודנטים וסרטים ניסיוניים. הקרן תומכת בכ-60 סרטים בתחומים השונים מדי שנה. סרטיה זוכים להצלחה ניכרת בפסטיבלים בארץ ובחו"ל ואיכותם מקבלת הערכה נאותה ע"י מבקרי הקולנוע.

במסגרת הקרן ובניהולה פועלת קרן לסיוע לאמנים במצוקה בשיתוף מינהל התרבות ומפעל הפיס. בשנת 2010 זכו לתמיכה במסגרת זו כ-110 יוצרים בתחומי האמנויות השונים.